

Ümummilli liderimiz Azərbaycan xalqının tarixində müstəsna rolunu daşıyan Heydər Əliyev dahi şəxsiyyətlərin xatirəsini həmişə uca tutaraq zamanında onlara həsr edilmiş müxtəlif xatirə kompleksləri və muzeylər yaratmışdır. Bu insanların həyat və fəaliyyəti ilə bağlı nə varsa, ehtiramla tədqiq edilərək mənəvi dəyərlər kimi qorunub saxlanılmış və böyüməkdə olan gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunması işində ideoloji vasitə kimi geniş istifadə edilmişdir.

"Muzeylər mühüm mədəniyyət ocaqlarına, zəhmətkeşlərin, xüsusilə, cavan nəslin ideya-siyasi və mənəvi tərbiyəsinin mərkəzinə çevrilmişdir" sözlərinin müəllifi olan ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycanda geniş muzeylər şəbəkəsinin yaradılmasına hər zaman xüsusi diqqət və qayğı göstərmişdir. Onun müdriyyəti, uzaqgörənliyi, ictimai-siyasi fəaliyyəti, bütövlükdə, hər bir Azərbaycan gənci üçün nümunədir və əsl dövlətçilik məktəbidir. Bu gün sadəcə peşə adamından tutmuş rəhbər işçiyədək hamı ümummilli lider Heydər Əliyevin irsini, onun idarəçilik prinsiplərini öyrənməli, onlardan birmənalı şəkildə bəhrələnməlidir. Bu məqsədə nail olmağın ən təsirli yollarından biri Heydər Əliyev Muzeyidir. Ulu öndərin siyasi irsinin gələcək nəsillərə çatdırılmasında bu muzeyin xidməti əvəzsizdir.

Ümummilli liderimiz Heydər Əlirza oğlu Əliyevin adını daşıyan Heydər Əliyev Muzeyi 18 fevral 1999-cu ildə Naxçıvan şəhərində yaradılmış və 10 may 1999-cu ildə fəaliyyətə başlamışdır. 2005–2006-cı illərdə əsaslı olaraq yəni qurulan muzeyin 20 dekabr 2006-cı il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə təntənəli açılış mərasimi keçirilmişdir. Heydər Əliyev Muzeyi dünya tarixinin dahi şəxsiyyətlərindən biri, Azərbaycanın böyük siyasi və dövlət xadimi, dünya azərbaycanlılarının ümummilli lideri, müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əlirza oğlu Əliyevin həyatı və ictimai-siyasi fəaliyyətinə dair materialların toplanmasını, komplektləşdirilməsini, mühafizəsini, öyrənilməsinə, kütləvi nümayiş və təbliğini həyata keçirən muxtar respublika əhəmiyyətli mədəniyyət və elmi tədqiqat müəssisəsidir.

Muzey Naxçıvan şəhərinin mərkəzində Heydər Əliyev prospektində yerləşir. Muzeyin ümumi sahəsi 958 kvadratmetrdir. Muzey 577 kvadratmetrlik ekspozisiyaya zalından və kitabxanadan, 83 kvadratmetrlik muzey fondundan ibarətdir. Yüksək səviyyəli muzey xidməti göstərən üçün muzeydə kitabxana yaradılmış, burada ümummilli liderimiz haqqında çəkilmiş filmləri nümayiş etdirmək üçün lazımı şərait yaradılmış, kompüter dəstləri quraşdırılmışdır. Həmçinin muzeyin internet saytı yaradılmışdır.

420 ədəd eksponatla fəaliyyətə başlayan Heydər Əliyev Muzeyi eksponatlarının zənginliyi və orijinallığı ilə başqa muzeylərdən fərqlənir. Hazırda muzey fondunda ümummilli liderimizin həyat və fəaliyyətini özündə əks etdirən 5 min 413 eksponat toplanmış və bunlardan 3 mindən çoxu ekspozisiyada və kitabxanada nümayiş etdirilir.

Bu eksponatlar ümummilli liderimiz Heydər Əlirza oğlu Əliyevin ictimai-siyasi fəaliyyətini, keçdiyi şərəfli həyat yolunu özündə əks etdirir.

Bu gün Azərbaycan Respublikasında ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adını daşıyan çoxsaylı muzey və mərkəz fəaliyyət göstərir. Bunlar içərisində Naxçıvanda fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Muzeyinin xüsusi yeri və əhəmiyyəti vardır. Muzeyi yeni yaranmış digər muzeylərdən fərqləndirən əsas cəhət odur ki, bu mədəniyyət müəssisəsi ulu öndərimizin doğulub boya-başa çatdığı, ilk əmək fəaliyyətinə başladığı, 1969-cu ildən Azərbaycanın rəhbəri kimi qurub-yaratdığı, 90-cı ildən isə qoruyub saxladığı və sonrakı illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi özünün

birbaşa himayəsi nəticəsində gün-gündən inkişaf edib çiçəklənən doğma Naxçıvan torpağında yaradılmışdır. Həm də Naxçıvanda fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev Muzeyi ümummilli liderin sağlığında Azərbaycanda yaradılmış ilk muzeydir. Ulu öndər Heydər Əliyev 1999-cu ilin oktyabr ayında Naxçıvana səfəri zamanı özü bu muzeyi ziyarət etmişdir.

Naxçıvan şəhərində yerləşən Heydər Əliyev Muzeyini digərlərindən fərqləndirən əsas cəhətlərdən biri də ulu öndərin muzeyin yerləşdiyi bölgə ilə əlaqələrinə

Heydər Əliyev həmişə Azərbaycan xalqının maraqlarını qoruyan bir şəxs olmuşdur və bunu zamanla, siyasi vəziyyətə baxmayaraq etmişdir. Sovet Azərbaycanı dönməndə 10 ildən artıq müddətdə Sovet Azərbaycanının rəhbəri olanda və hətta ideoloji əngəllər çərçivəsində o, Azərbaycan xalqının maraqlarını qoruyurdu və milli kimliyimizi saxlaya bilməyimiz üçün əlindən gələni etməyə çalışırdı.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Əliyev Muzeyi respublikamızda xüsusi yeri olan elmi-tədqiqat müəssisəsidir.

Daim milli qurtuluş və müstəqillik duyğuları ilə yaşamış Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin bütün dövrlərini özündə əks etdirən bu muzeydə nümayiş etdirilən eksponatlar ümummilli liderimizin ictimai-siyasi fəaliyyətini, keçdiyi şərəfli həyat yolunu özündə əks etdirən kitab, qə-

Naxçıvanın çağdaş müqəddəs ziyarətگاهی

dair eksponatların burada kifayət qədər çox olmasıdır. Belə materiallar muzey eksponatlarının əksəriyyətini təşkil edir. Qədirbilən xalqımız öz dahi oğlunun əziz xatirəsini beləcə əbədiləşdirərək onun mənəvi həyatı, zəngin və çoxşaxəli fəaliyyəti barədə bilikləri gənc nəsillərə təbliğ edir, öyrədir.

Heydər Əliyev Muzeyi ümummilli liderimizin həyat və fəaliyyət fəlsəfəsinin, elmi-nəzəri irsinin, azərbaycançılıq ideologiyasının öyrənilməsi, təbliği və gələcək nəsillərə çatdırılması kimi şərəfli bir missiyanı öz üzünə götürmüş və bu gündə bu missiyanı uğurla həyata keçirir.

Ulu öndərimizin şərəfli ömür yolu hər bir Azərbaycan vətəndaşı, xüsusilə, gənc nəsəl üçün əsl nümunə, həyat məktəbidir. Heydər Əliyev yeni, müstəqil Azərbaycanın qurucusudur. O, bu quruculuğa ötən əsrin 60-cı illərinin sonundan başlamışdır. Azərbaycan tarixinin otuz ildən artıq bir dövrünü əhatə edən tarixi taleyi, Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatının bütün sahələrində dirçəliş məhz ulu öndərin adı ilə bağlıdır. Rəhbərliyinin birinci dövründə həyata keçirdiyi əzəmətli quruculuq işlərinin çox böyük tarixi əhəmiyyəti bundan ibarətdir ki, xalqımızda milli qürur, milli mənilik şüuru oyandı, azadlıq, müstəqillik duyğuları baş qaldırdı.

Bütün bunlar ulu öndərin millət və xalq qarşısında tarixi xidmətlərinin cüzi bir hissəsi olmaqla, müstəqil dövlətçiliyin daha da möhkəmlənməsinə yönəldilmiş milli konsepsiyanın tərkib hissələri idi. Heydər Əliyevin Azərbaycan rəhbərlik etdiyi bütün dövrlər ərzində daim tərəqqisi üçün çalışdığı, zəngin mədəniyyəti, böyük tarixi keçmişi ilə həmişə qürur duyduğu və gələcək nəsillərin taleyi üçün düşündüyü doğma yurdu Azərbaycanı bir dövlət kimi zamanın ağır və sərt sınaqlarından çıxartmışdır. Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini, ölkəmizin tarixi taleyində oynadığı misilsiz rolunu və əvəzsiz xidmətlərini özündə ehtiva edən Heydər

zət və jurnallardan, 1990–1993-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı və Ali Məclisinin sədri kimi işləyib hazırladığı, qəbul etdiyi tarixi qərar və sərəncamlardan, imzalanmış protokol və müqavilələrdən, məktub və teleqramlardan, istifadə etdiyi xatirə əşyalarından, şərəfinə toxunmuş xalçalardan, çəkilmiş portretlərdən, tarixi fotolardan və sənədlilərdən ibarətdir.

Muzeydə zəngin fond materialları, orijinal sənədlər və eksponatların köməyi ilə ulu öndərin mənəvi həyatı, xalqımızın, millətimizin rifahına, xoş gələcəyinə yönəldilmiş fəaliyyətinin ayrı-ayrı dövrləri, mərhələləri işıqlandırılmış, hər bir tarixi hadisə ilə bağlı Heydər Əliyevin öz sözləri, fikirləri, seçilmiş müdrik, nəsihətəməz kəlamları verilmişdir. Dahi şəxsiyyətin muzeylərə sığmayan zəngin ömür yolunu əks etdirən dəyərli ekspozisiyada uşaqlıq və gənclik dövrü, təhsil illəri, ilk əmək fəaliyyətinə başladığı və Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsindəki xidməti, 1969–1982-ci illər Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövrü, Moskvada çalışdığı və yaşadığı dövr, Naxçıvana tarixi qayıdışı və muxtar respublikaya rəhbərlik etdiyi illər, müstəqil Azərbaycanın memarı kimi fəaliyyət dövrü öz əksini tapıb.

Həqiqət budur ki, 1969–2003-cü illər Azərbaycanın ictimai-siyasi, mədəni tarixi ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən böyük uzaqgörənlik və müdriklə yaradılmışdır. 60-cı illərin sonundan ulu öndərin başladığı bu siyasi proseslər sonda Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qazanılması ilə dövlətçilik tarixinə əbədi yazıldı.

Bu gün Heydər Əliyev siyasi irsindən öyrəndiklərimiz Onun xalqımız və dövlətimiz qarşısındakı misilsiz xidmətlərinin sadəcə bir hissəsidir. Hazırda Azərbaycanda və dünyada nüfuzlu elmi-tədqiqat və siyasət mərkəzlərində, ali təhsil müəssisələrində Heydər Əliyev siyasi irsi araşdırılır, öyrənilir və tədris edilir. Heydər Əliyev düşüncəsini, onun ictimai-siyasi və həyat fəaliyyətini öyrənmək, tədqiq və

xüsusi xidmət yolu hər bir zabıt üçün əsl kəşfiyyat, qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik məktəbinə çevrilibdir. Azərbaycan xalqının hələ neçə-neçə nəsli bu böyük məktəbdən, Heydər Əliyevin zəngin siyasi irsindən ölkəmizin inkişafı, xalqımızın rifahı naminə faydalanacaqdır. Bu gün fəxr edirik ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev bizim müasirimizdir. Bu faktın özü hər bir Azərbaycanlı üçün qürur və ictimai mənbəyidir. Heydər Əliyev siyasi irsinin öyrənilməsi bundan sonra da uzun illər, dərin araşdırmalar, çoxillik elmi tədqiqatlar tələb edir.

Bu irsi dəyərdən öyrənmək və təbliğ etmək məqsədi ilə Naxçıvan şəhərində fəaliyyət göstərən ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinin müəllim və tələbələrini iştirakı ilə Heydər Əliyev Muzeyində vaxtaşırı lektoriyalar və açıq dərslər keçirilir. Burada ulu öndərin siyasi fəaliyyətinin müxtəlif dövrləri tarixi-siyasi və ideoloji baxımdan öyrənilir və işıqlandırılır. Bu zaman muzeydə qorunub saxlanılaraq nümayiş etdirilən eksponatlardan əyani vəsait kimi geniş istifadə edilir. Həmçinin ulu öndərin təhsil illərini özündə əks etdirən sənədlər gənc nəslin təlim-tərbiyəsində istifadə edilən əyani vəsait kimi əvəzsiz rol oynayır.

Ali və orta məktəblərin tələbə və şagirdlərinin iştirakı ilə muzeydə keçirilən müasir dövr tarix dərslərində Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin son yarım əsrlik tarixi dövründə Heydər Əliyevin dövlət müstəqilliyimizin qazanılması yolundakı əvəzsiz xidmətləri geniş tədris olunur. Dərslərdə XX əsr Azərbaycan tarixinin elə məqamlarına toxunulur ki, burada ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil Azərbaycan dövlətini yaratması, yaranmış dövlətin iqtisadi-siyasi və ideoloji əsasları öz əksini tapır. Çünki Heydər Əliyev siyasi irsi müstəqil Azərbaycanın dövlətçilik tarixidir.

Ötən müddət ərzində Heydər Əliyev Muzeyi ilə təhsil müəssisələri arasında interaktiv əlaqənin təşkili, ümumtəhsil məktəblərinin və muzeyin bu sistemə qoşulması məsafəli tədrisin, açıq dərslərin təşkilinə öz töhfəsini vermişdir. Bununla da Naxçıvan Muxtar Respublikasının bütün ümumtəhsil məktəbləri muzeydə keçirilən açıq dərsləri izləyə bilər.

Bu gün Azərbaycan xalqı qürur və ictimai hissi keçirir. Ümummilli liderimizin layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev Heydər Əliyev siyasi kursunu layiqincə davam etdirir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanda demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu prosesi uğurla davam etdirilir. Bu sahədə qazanılmış nailiyyətlər qürur doğurur.

Ramil ORUCƏLİYEV,
Heydər Əliyev
Muzeyinin direktoru,
Əməkdar mədəniyyət işçisi